

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Mateřská škola Bruntál, Smetanova 21

Smetanova 21, 792 01 Bruntál

Identifikátor školy: 600 130 932

Termín konání orientační inspekce: 12. a 13. červen 2001

Čj.	141 271/01-11056
Signatura	on1au142

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Předškolní zařízení sestává ze staré budovy původně dvojtřídní mateřské školy a z pavilónu bývalých jeslí. V roce 2000 byla dokončena samostatná stavba pro provoz školní jídelny, která je součástí školy. Všechny tři objekty jsou propojeny dlouhým koridorem a obklopeny rozsáhlou školní zahradou. Mateřská škola s právní subjektivitou je příspěvkovou organizací a v současné době má v provozu čtyři třídy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování a příprava výchovně-vzdělávací činnosti

Mateřská škola (dále jen MŠ) realizuje pedagogickou činnost podle vlastního výchovně-vzdělávacího programu na základě týdenního námětového plánování s vysokou preferencí přímo řízených činností. V plánech chybí další souvztažné činnosti k námětovým celkům, např. pobyt venku, ranní a odpolední blok programu. Vzhledem ke skutečnosti, že pedagogové pracují s věkově smíšenými skupinami dětí, není vždy zdůrazněna diferenciací úkolů a zadání, která respektuje jejich věkové zvláštnosti a vývojové možnosti.

Projekt *Zdravá mateřská škola*, ke kterému se předškolní zařízení hlásí, se v plánování přímé výchovné práce dostatečně nepromítá, jakož i deklarovaný experiment *Metoda dobrého startu*, týkající se přípravy nejstarších dětí pro plynulý přechod do základní školy. Součástí vzdělávací přípravy jsou realizovaná grafomotorická cvičení a v rámci rozvíjení dětské osobnosti také častější práce dětí na pracovních listech a omalovánkách (matematické představy, rozvoj poznání). Obsah výchovných plánů zahrnuje vcelku rovnoměrně jednotlivé výchovné složky řízených činností, které jsou zastřešeny zvoleným námětem. Nejde tedy o plánování integrovaných celků, které postihují přirozené logické souvislosti, příčiny a následky. Chybí např. náplň činností pro pobyt venku, pro spontánní činnosti, aspekty mravní výchovy. Záznamy v přehledech výchovné práce nemají dostatečnou vypovídací hodnotu. Konkrétní náplň činností s dětmi v nich často nelze postihnout. Smysl námětového plánování není v MŠ zcela správně pochopen, zejména jeho dynamika podporovaná prožitkovým učením, zaváděním nových prvků tvořivé dramatiky a smyslové výchovy. Tato dimenze práce s náměty není sledována a dále rozvíjena.

System plánování a přípravy výchovně-vzdělávacích činností je hodnocen jako průměrný.

Podmínky výchovně-vzdělávací činnosti

V pedagogickém procesu působí 8 pedagogů splňujících podmínky stanovené vyhláškou č. 139/99 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Ředitelka je absolventkou vyšší odborné školy (sociální pedagog) a pracuje ve třídě s integrovanými zdravotně postiženými a oslabenými dětmi. Pedagogický sbor je stabilní, dvojice učitelek se v průběhu let téměř nemění. Možnost souběžného působení učitelek ve třídě je využívána pouze k pobytu dětí venku. Všechny učitelky mají neúplný pracovní úvazek (3x - 0,94, 4x - 0, 90).

Provozní podmínky zajišťuje 5 správních zaměstnanců (3 kuchařky, 2 uklízečky). Vybavení nové školní kuchyně a jídelny je velmi dobré, stravování dětí a složení stravy odpovídá hygienickým požadavkům. Organizace úklidových prací a s nimi souvisejících dalších činností není vyhovující z hlediska obecného požadavku na čistotu prostředí, ve kterém se pohybují děti (např. prach na nábytku a květinách, špinavá textilní stavebnice, neupravené

prostředí výtvarné dílny, čistící prostředky odložené na nevhodných místech).

Prostory tříd v obou budovách jsou stísněné, jejich uspořádání není ve všech třídách vyhovující (např. ložnice zřízená na úkor herny). Nábytek je zastaralý, značně opotřebovaný, postrádající pravidelnou údržbu a renovační zásahy. Stoly a židle neodpovídají antropometrickým požadavkům, světelné podmínky jsou nevyhovující. Prostor pro pohybové aktivity dětí je důmyslněji řešen v horní třídě staré budovy a ve třídě pro integrované zdravotně postižené děti.

Při výběru hraček a pomůcek dětmi je zaveden samoobslužný systém, který je z hlediska požadavku na přiměřenou samostatnost dítěte žádoucí. Z didaktické techniky jsou využívány zejména magnetofony, v jedné třídě také gramofon.

Školní zahrada je vhodná pro rekreační a relaxační činnosti dětí, dobře vybavená je zejména jedna její polovina (dřevěný program). Děti se podílejí na dalších estetických úpravách, na záhonech mají vysázeny stromky a keře se svými jmény.

Spontánní a řízené činnosti byly v průběhu dne vyvážené, děti měly možnost volby her a hraček s cílenou podporou učitelek. Stanovený režim odpovídá psychohygienickým zásadám, individuální potřeba spánku dítěte je v denním programu zohledňována, relaxační činnosti vřazovány do denního programu. Počty dětí jsou v souladu s kapacitou školy. Pitný režim je zaveden, ale jeho realizace není ve všech třídách výrazná. Umístění nápoje pro děti v sociálním zařízení vedle jedné ze tříd je nevhodné.

Škola zajistila velmi dobré technické zázemí pro děti se speciálními zdravotními potřebami (pračky vzduchu, antialergické příkrývky, vysavač VAX, lehátko pro dítě se sníženou pohyblivostí, zdravotní vozíky, bezbariérový vstup do příslušné třídy).

Personální obsazení školy a technické podmínky pro zdravotně postižené děti jsou velmi dobré. Vybavení nábytkem, uspořádání vnitřního prostředí a jeho celková estetická úprava vykazují výrazné nedostatky. V oblasti psychohygieny jsou zjištěny některé velmi dobré postupy. V souhrnu jsou podmínky výchovně-vzdělávacího procesu na průměrné úrovni.

Organizace, formy a metody výchovně-vzdělávací činnosti

Ve sledovaných výchovně-vzdělávacích aktivitách byly zaznamenány rozdíly ve vhodnosti organizace výuky, v její efektivitě a účinnosti (plnění stanovených cílů). Celkový výchovný styl pedagogického působení školy je nesourodý, v jednotlivých třídách kvalitativně odlišný. Úroveň hospitovaných činností se v ukazatelích pro hodnocení kvality pedagogického procesu pohybuje od vynikajících zjištění (kreativita, návaznost, komplexnost, zpětná vazba, emoční zaujetí dětí, důsledná tvorba správných návyků, přirozená kázeň), až po pouze vyhovující (nedůslednost, manipulace, nízká náročnost, nízká efektivita, tolerance k nesprávnému vyjadřování učitelek i dětí). Průběh hygieny a sebeobsluhy byl většinou nenásilný, estetika a kultura stravování měla dobrou úroveň. Ve třídě dětí se speciálními potřebami se provádí individualizovaná činnost ve zvýšené míře. Využívání hraček, pomůcek a magnetofonů bylo převážně efektivní, moderní vzdělávací postupy (smyslová výchova, tvořivá dramatika) nebyly pozorovány. Zvolené metody nevedly ve všech případech děti k aktivnímu učení a prožívání. Dostatečný prostor pro individuální či skupinovou činnost dětí byl poskytován zejména v bloku ranních her, řízeným činnostem s celou dětskou skupinou je stále ještě dávána přednost před dalšími formami a metodami pedagogické práce.

Organizace výchovně-vzdělávacích činností, zvolené metody a formy činností s dětmi nevýrazným způsobem akceptují současné pojetí metod práce v předškolní výchově. Tato oblast je hodnocena jako průměrná.

Motivace a hodnocení

Úvodní motivace spontánních i řízených činností byla postavena především na plánovaných tematických blocích a v konkrétním způsobu práce s dětmi byla dále rozvíjena aktuálními zájmy dětí. Učitelky převážně sledovaly zapojení a chování dětí, jejich individuální reakce a v případě potřeby dovedly průběh výchovných činností usměrnit, povzbudit a podpořit. Průběžná motivace dětí k nabízené nebo dětmi vybrané činnosti je učitelkami poněkud opomíjena. Zvláště u užití frontální metody měla klesající tendenci. Funkce prožitkové motivace v tematickém celku spontánních a řízených činností není dosud plně využívána. Hodnocení dětí se zaměřovalo převážně na výsledky činnosti dětí a bylo vždy pozitivní, cílené vedení dětí k sebehodnocení nebylo v průběhu výchovného procesu pozorováno. Děti projevovaly přiměřenou autonomii zejména při hře, sebeobsluze, hygieně a při režimových změnách.

Motivační postupy a hodnocení dětí mají průměrnou úroveň.

Interakce a komunikace

Úroveň spolupráce a komunikace mezi dětmi navzájem a mezi učitelkami a dětmi byla v jednotlivých třídách i u jednotlivých pedagogů rozdílná. Samostatnost dětí je obecně podporována, ale při užití rozličných metod a způsobů práce (výchovný styl jednotlivých učitelek) se vyskytovalo i manipulativní vedení a poučování, nevyváženost verbálního projevu učitelky a dětí, nejasně dohodnutá pravidla jednání se sníženou úrovní kázně, gramaticky nesprávné výrazy užití učitelkou a naopak kultivovaný verbální projev pedagoga, vytvořené pozitivní komunikační prostředí, podpora a ocenění spontaneity a otevřenosti dětí, využitý prostor pro volné vyjadřování a rozvoj aktivní slovní zásoby dětí. Všechny učitelky podporovaly pozitivní vzájemné vztahy a snažily se vytvořit prostředí důvěry, bezpečí, spolupráce a přiměřené tolerance.

Oblast interakce a komunikace je hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

V rámci inspekční činnosti byl sledován způsob organizace výchovně-vzdělávacího procesu, vhodnost zvolených metod, forem a prostředků, účinnost motivačních postupů a úroveň spolupráce a komunikace mezi pedagogy a dětmi. Z hlediska podmínek a možností školy vyhovět současným trendům předškolní výchovy s požadavky na osobnostně orientovanou výchovu dítěte a jeho všestranný rozvoj je průběh výchovy a vzdělávání hodnocen jako průměrný.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobá koncepce - projekt *Zdravá škola* je stanovena na základě analýzy podmínek a prostředí předškolního zařízení. Umístění mateřské školy s vybavenou školní zahradou na okraji města a personální obsazení vytvářejí velmi dobré podmínky pro tyto dlouhodobé koncepční záměry. Prostorové a materiální podmínky jsou méně příznivé, nedostatky se týkají zejména vybavení a úpravy vnitřního prostředí budov.

Projekt *Zdravá škola* získal podporu pedagogů, rodičů, zřizovatele i orgánů státní správy. Ředitelce se podařilo projekt uvést v život, zapracovat jej do výchovného programu školy (péče o integrované děti, psychohygienické zásady, psychosociální hlediska, logopedická péče, tematické zaměření na přírodu a ekologickou výchovu). Škola dbá na pravidelná cvičení (dýchací cviky, jóga), zdravou výživu a co nejdelší pobyty dětí venku. V dokumentaci deklaruje pohodové prostředí MŠ pro děti a zdravý způsob života všech účastníků pedagogického procesu. V ročním plánu se objevují dílčí úkoly související s celkovou koncepcí a konkrétní aktivity výchovně-vzdělávacího programu (hra dětí na zebrovou flétnu v souvislosti se zdravým dýcháním, saunování a jiné zdravotní činnosti dětí, tematické okruhy pro týdenní námětové plánování). U většiny úkolů ročního plánu je uváděna odpovědnost konkrétních osob.

Funkčnost, rozsah a účelnost plánování výchovně-vzdělávacího programu vzhledem k velikosti a podmínkám předškolního zařízení jsou velmi dobré.

Organizování

Celková organizace provozu a její základní pravidla jsou vyjádřena v organizačním a vnitřním řádu školy, které akceptují podmínky předškolního zařízení a jeho specifické činnosti. Vnitřní řád školy zdůrazňuje zejména povinnosti rodičů. Pracovníci školy byli s oběma dokumenty seznámeni, vnitřní řád je k dispozici rodičům. Organizace pedagogického procesu je stanovena rozvrhem přímé práce učitelk. Rozdělení tříd v obou budovách je dlouhodobě řešeno s ohledem na předpokládané možnosti spolupráce.

Dokumentace ředitelky k provozu a organizaci školy má dobrou vypovídací hodnotu. Povinná dokumentace předškolního zařízení je vedena v souladu se zákonem č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Dokumentace k integrovaným zdravotně postiženým žákům je vedena dle metodiky doporučené MŠMT ČR. Důvěrné informace a ochrana dat jsou zajištěny. Technické zabezpečení (návrh oprav MŠ) je také součástí dokumentace školy a je koordinován se zřizovatelem.

Kompetence pracovníků školy jsou stanoveny v pracovních náplních, příslušné pravomoci jsou uvedeny v popisu jejich pracovní činnosti včetně pracovní doby. Ředitelka vydala vnitřní předpis o poskytování informací.

Informace uvnitř předškolního zařízení jsou předávány dle grafu (schéma), který ředitelka vypracovala. V systému se kromě plánovaných porad uplatňují také oběžníky, propojení budov telefonem (nejčastější užití), v případě naléhavosti osobním kontaktem. Plán pedagogických porad má obsahově náplň odpovídající problematice výchovně-vzdělávacího procesu. Frekvence porad je ve skutečnosti sporadická.

Informace určené rodičům jsou prezentovány na nástěnkách a vývěskách umístěných na různých volných místech vstupních prostor a nepůsobí v prostředí MŠ esteticky. Mezi těmito informacemi se v době inspekce nenacházely informace o průběhu nebo náplni výchovně vzdělávací činnosti. V prostorách školy jsou také vystavovány velmi pěkné výtvarné práce a výrobky dětí. Mateřská škola neposkytuje oficiální poradenskou činnost, ale úzce spolupracuje zejména s rodiči zdravotně postižených dětí. V anketě, která se v průběhu inspekce uskutečnila, dotázaní rodiče projevili spokojenost s pobytem svého dítěte v MŠ. Prostor pro zájmové a mimoškolní aktivity škola nevytváří. Ředitelka prezentovala názor, že tato činnost do předškolního zařízení nepatří. Prezentace školy na veřejnosti je spíše občasná, poslední akcí bylo vystoupení dětí na festivalu mateřských škol *Mateřinka 2001* v Krnově. V rámci integrace zdravotně postižených dětí spolupracuje MŠ s pediatry, pedagogy a psychology na odborných pracovištích. Ředitelka má navázanou spolupráci (oboustranně

signované dohody o spolupráci) se Základní školou v Bruntálu, Jesenická 10.

Organizační uspořádání a funkčnost informačních systémů má průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Pro pedagogické řízení a vedení pracovníků nejsou v dokumentaci MŠ vymezena jednoznačná pravidla (např. organizace vzájemných profesionálních kontaktů, systém zaměření hospitační činnosti, využití dalšího vzdělávání pedagogů). Styl řízení je liberální, způsob řízení není inovován. Systém pravidelného hodnocení pracovníků školy není vytvořen, kritéria pro objektivní hodnocení jejich práce chybí. Odborná a metodická pomoc v rámci pedagogického procesu je ze strany ředitelky nevýrazná. Učitelky mají vytvořen pouze prostor pro další vzdělávání a individuální sebezvzdělávání. Ředitelka pořizuje současnou pedagogickou literaturu a metodické materiály.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků je pouze vyhovující.

Kontrolní mechanismy

Kontrola odborné a pedagogické úrovně výchovně-vzdělávací práce školy, plnění učebních plánů a pravidelná analýza výsledků výchovně-vzdělávacího procesu nejsou prováděny. Objevily se nedostatky v přehledech výchovné práce (bezobsažné záznamy, chybějící záznamy, nepodepsaná třídní dokumentace) včetně gramatických chyb. Není kontrolována úroveň prováděné pedagogické diagnostiky (individuální záznamy o dětech). Frekvence hospitační činnosti ředitelky je nízká. Systém vnitřní kontroly má vážné nedostatky.

Rozsah kontroly, její úroveň i účinnost je pouze vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Z posouzení všech výše uvedených ukazatelů a obecných požadavků na kvalitu řízení vyplývá, že ředitelka se více realizuje v oblasti plánování a vedení dokumentace školy. Potřeba systematického, koncepčního postupu v oblasti vedení lidí a v oblasti kontroly je nevýrazná. V souhrnu je odborné a pedagogické řízení mateřské školy hodnoceno jako průměrné.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení mateřské školy do sítě škol a školských zařízení čj. 862/95/99/-Ř
- povinná dokumentace ve smyslu zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- koncepce rozvoje školy - projekt *Zdravá škola*
- plán školy na rok 2000/2001
- týdenní tematické plány přímé výchovné práce
- přehledy výchovné práce
- dokumentace k integrovaným zdravotně postiženým dětem
- organizace školy, řád školy
- zápisy z porad
- hospitační záznamy

- výsledky práce s dětmi - výtvarné práce a výrobky dětí, grafické a pracovní listy

ZÁVĚR

Mateřská škola svou koncepcí reaguje na současné trendy v předškolní výchově a poskytuje podmínky a péči integrovaným zdravotně postiženým dětem. Na základě zjištěných skutečností je sledované předškolní zařízení v oblasti výchovy a vzdělávání i v oblasti řízení na průměrné úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Marie Pavlíčková	Marie Pavlíčková
Členové týmu	Mgr. Jarmila Němečková	Mgr. Jarmila Němečková

V Bruntálu dne 13. července 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. července 2001

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Jarmila Petřů	Jarmila Petřů

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň

Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): OkÚ, referát školství, Nádražní 20, 792 01 Bruntál	27. 7. 2001	141 286/01-11056
Zřizovatel:	27. 7. 2001	141 287/01-11056

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Bez připomínek.